

Regionale Energie Strategie 1.0 - Flevoland

Aan de gemeenteraad

VOORSTEL

Wij stellen u voor:

De Regionale Energiestrategie Flevoland 1.0 vast te stellen

INHOUD

INLEIDING

Van alle 30 RES regio's gezamenlijk wordt verwacht dat in 2030 voor 35 TWh aan grootschalige duurzame elektriciteitsopwek plaatsvindt. In het bod dat de RES regio Flevoland aan Nederland doet in de Regionale Energiestrategie 1.0 Flevoland (RES 1.0) is bestaand beleid het uitgangspunt. In 2017 werd in Flevoland al zo'n 2,46 TWh (7% van de landelijke opgave) duurzaam opgewekt. Daarnaast zijn in Flevoland de beleidsstukken 'Regioplan Wind' en de 'Structuurvisie Zon' vastgesteld.

Het Rijk, de provincies, de gemeenten en de waterschappen hebben samen afgesproken dat de afspraken uit het Klimaatakkoord over duurzame elektriciteitsopwekking en maatregelen die nodig zijn in de gebouwde omgeving regionaal worden uitgewerkt. Deze afspraak is gemaakt vanuit de gedachte dat een succesvolle energietransitie niet van 'bovenaf' moet worden opgelegd, maar juist maatschappelijk moet worden gedragen. De RES 1.0 Flevoland laat zien dat in deze regio al veel duurzame opwek door wind en zon plaatsvindt. Daarnaast is al besloten over veel plannen om nog meer duurzame elektriciteit op te gaan wekken. Deze plannen zijn in uitvoering of worden de komende jaren uitgevoerd.

Doel

Het doel van iedere RES is een zorgvuldige ruimtelijke inpassing van hernieuwbare energieopwekking, warmte(rest)bronnen en bijbehorende infrastructuur. Van een RES-regio wordt verwacht dat overheden samenwerken met maatschappelijke partners, zoals woningcorporaties, milieufederaties, netbeheerders en het bedrijfsleven zodat regionaal gedragen keuzes worden gemaakt. In Flevoland vonden deze partijen elkaar eerder al in de Flevolandse Energie Agenda (FEA). De partners hebben meegewerkt aan het opstellen van deze RES 1.0. Zo wordt voldaan aan de opgave van de RES: behalve dat een concreet voorstel of 'bod' wordt gedaan voor duurzame energie draait het ook om regionale samenwerking.

Belangrijkste onderdelen

Flevolands bod

Als het Regioplan Wind en de Structuurvisie Zon zijn uitgevoerd heeft Flevoland 2700 Megawatt aan opgesteld vermogen aan zonneparken en windmolens. Het 'Flevolandse bod' betreft het realiseren van bestaand beleid, wat neerkomt op 5,81 TWh aan hernieuwbare energie in 2030 bestaande uit wind (4,64 TWh) en zon (1,17 TWh). Zo neemt Flevoland in 2030 minimaal 16,5% van de landelijke opgave op zich.

Het 'Flevolands bod' valt hoger uit, dan ik de concept RES, vanwege het hanteren van een andere landelijk vastgestelde rekenmethodiek en het meetellen van zonprojecten die eerder buiten beschouwing bleven.

Participatie

De RES is een langjarig proces. In de RES 1.0 zijn randvoorwaarden opgenomen waar nieuwe toekomstige plannen aan moeten voldoen. Daarbij is het betrekken van de Flevolander belangrijk. Inwoners en ondernemers zullen actief worden betrokken bij het opstellen van toekomstig ruimtelijk energiebeleid en bij projecten door middel van proces-, project- en financiële participatie. Elke 2 jaar zal er een update van de RES moeten plaatsvinden.

Energiebesparing

De beste energiebesparing is energie die je niet gebruikt. Het besparen van energie en zuinig omgaan met de energie die we nodig hebben maakt een groot verschil voor milieu en portemonnee. We maken onderscheid tussen energiebesparing bij bedrijven en instellingen en energiebesparing door huishoudens (woningen). Bij energiebesparing voor woningen is het van belang de balans te vinden tussen comfort en energie-efficiëntie. In een volgende RES maken we inzichtelijk wat het besparingspotentieel in cijfers is voor beide categorieën.

Betaalbaarheid

We staan aan de vooravond van een duurzame transformatie van de gebouwde omgeving. In de media wordt aan het onderwerp betaalbaarheid en haalbaarheid veel aandacht gegeven. De zorgen hierover worden ook in Flevoland herkend. Hiervoor is een grote rol weggelegd voor het Rijk. Als samenwerkende partijen in Flevoland blijven we hier aandacht voor vragen voor zowel huurders en woningeigenaren als voor ondernemers. Dit zal met name gaan spelen als de Wijkuitvoeringsplannen uit de transitievisies warmte in uitvoering gaan.

Capaciteit energienet

In de provincie Flevoland is veel productievermogen gekomen voor duurzame energie. Door die groei is op een aantal plekken de maximale capaciteit van het regionale elektriciteitsnet bereikt. Op sommige plaatsen groeien vraag en aanbod zo snel, dat de elektriciteitsnetten de groei niet kunnen bijbenen. Nieuwe partijen die elektriciteit willen leveren aan het net, hebben daardoor te maken met transportbeperkingen. Zo'n beperking houdt in dat de klant wel een aansluiting heeft, maar niet altijd de gewenste capaciteit kan benutten. Met verschillende maatregelen wordt de netcapaciteit vergroot. Zo zijn bijvoorbeeld in Dronten, Lelystad en Zeewolde uitbreidingen in voorbereiding. Hiermee ontstaat in die gebieden vanaf 2023 extra capaciteit op het middenspanningsnet.

Ruimtelijke potentie

In de RES 1.0 wordt aangekondigd dat onderzocht gaat worden of en zo ja welke mogelijkheden er in de regio nog meer zijn voor grootschalige opwek door wind en zon. Daarbij wordt er wel op gewezen dat Flevoland als regio al erg veel opwekt voor de Nederlandse opgave. Mocht de bijdrage nog groter gaan worden, dan zal de regio er ook stevig op vooruit moeten gaan. Verder gaan de regionale partners in Flevoland onderzoeken wat eventuele nieuwe locaties en technieken zijn voor alternatieve duurzame opwekking en opslag.

Opslag, waterstof en innovatie

De energiehuishouding van Flevoland kent grote schommelingen. Opslag van energie kan ingezet worden als flexibiliteitsmiddel en zo dienen als alternatief voor netverzwaring. Opslag kan in batterijen of in waterstof. We onderzoeken beide mogelijkheden. Met opslag in batterijen

lopen inmiddels projecten (o.a. solar-carport gemeentehuis Dronten). Daarnaast kan waterstof ook voor andere toepassingen worden ingezet. Bijvoorbeeld als alternatieve brandstof in de logistieke sector of procesindustrie. Deze en andere innovatieve ontwikkelingen in en buiten Flevoland worden nauwlettend gevolgd.

Regionale Structuurvisie Warmte

De gemeenten staan de komende jaren aan de lat voor de zogenaamde 'Transitievisie Warmte'. In het RES 1.0 bod wordt Flevolandse gemeenten hiervoor een handvat geboden met een Regionale Structuurvisie Warmte. De afstand tussen de gemeentekernen in Flevoland is groot. Daarom is in Flevoland als uitgangspunt gekozen dat hernieuwbare warmte, waar deze beschikbaar is, lokaal wordt benut. Transport van hernieuwbare warmte zal tot een minimum worden beperkt zodat geen warmte verloren gaat. Er zal geen verdeling worden gemaakt van warmtebronnen tussen de gemeenten. In een toekomstige RES zal opnieuw worden ingegaan op toegang, eigenaarschap en afname van warmtenetten. Dit handvat nemen wij mee in de opstelling van de Drontense Transitievisie Warmte.

Moties concept-RES

Bij behandeling van de Concept RES Flevoland (2020) zijn in totaal 22 moties en 2 amendementen aangenomen. In de reactienota (zie bijlage) is aangegeven hoe deze zijn verwerkt in de RES 1.0 of opgenomen zijn in vervolgonderzoeken richting RES 2.0.

Door u zijn de volgende 2 moties aangenomen. Deze zijn als volgt meegenomen in de RES 1.0.

1. Motie, zon op dak bedrijfspand

verzoekt het college,

- a) In beeld te brengen welke gebieden in de gemeente Dronten potentieel gebruikt zouden kunnen worden om opwekking van duurzame zonne-energie op daken van bedrijfspanden te realiseren en dit met de raad te delen voor het opstellen van de RES 2.0;
- b) binnen de governance van RES Flevoland te pleiten voor een vaste rol van opwekking van zonne-energie door middel van daken van bedrijfspanden in het Flevolands bod vanaf RES 2.0, zodat deze duurzame energieopwekking ook bijdraagt aan de besparingsopdracht van bedrijven.

Beantwoording

- a) Dit is uitgewerkt in het Kadasteronderzoek waarover u bent geïnformeerd via de raadsinformatiebrief van 15 december 2020 (kenmerk: U20.009842) de resultaten van het onderzoek zijn opgenomen in hoofdstuk 3.3.
- b) Dit is opgenomen in de bouwsteenstructuur als uitwerking van de Governance RES Flevoland. Het onderwerp is hierin belegd bij de bouwstenen Zon en Bedrijven & Instellingen.

2. Motie, ruimte voor innovatie en pilots

verzoekt het college,

- a) In het opstellen van de Flevolandse RES 2.0 pilots voor experimentele ontwikkelingen op het gebied van de energietransitie (opwek, opslag, delen) en nieuwe technieken (waterstof) meer aandacht te geven en daar in Dronten (zo snel mogelijk, proactief) de ruimte voor te bieden.

Beantwoording

Dit is opgenomen in de bouwstenen Opslag en Infrastructuur (zie hoofdstuk 4.4.1 en 4.4.2). Een aantal projecten die reeds gerealiseerd zijn, staan opgenomen op de Projectenkaart. Dit zal richting RES 2.0 verder ontwikkeld worden.

ARGUMENTEN

Eind 2019 hebben de raden, staten en algemeen bestuur van Flevoland kennis genomen of ingestemd met de Startnotitie RES. Tijdens de behandeling van de Startnotitie RES Flevoland in de raad (17 oktober 2019, B19.001714) is besloten dat de raad concrete invulling wil geven bij het opstellen/vaststellen van de RES Flevoland. In de startnotitie is bepaald dat het bestaand beleid uitgangspunt is voor de concept bieding. Bij de opstelling van de concept RES is dit uitgangspunt overeind gebleven. U heeft op 28 mei 2020 ingestemd met de concept RES. Daarbij zijn door u 2 moties ingediend die zo goed mogelijk zijn verwerkt in de nu voorliggende RES 1.0.

De nu voorliggende RES 1.0 is het gezamenlijke resultaat van de eerdere genoemde regionale samenwerking.

Het college

drs. T. van Lenthe
Secretaris

drs. J.P. Gebben
Burgemeester